



มคอ. ๓ รายละเอียดของรายวิชา  
รหัสวิชา ๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาบาลี (Pali)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น/คณะพุทธศาสตร์/สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
<b>หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป</b>	
๑. รหัสและชื่อรายวิชา	๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาบาลี (Pali)
๒. จำนวนหน่วยกิต	๓ (๓-๐-๖)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา	พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา / หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	พระมหาอิวัฒน์ ภัทรกวี
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ ๑ / ชั้นปีที่ ๑
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	ไม่มี
๘. สถานที่เรียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕

## หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

### ๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้นิสิตรู้และเข้าใจความเป็นมาและพัฒนาการของภาษาบาลี หลักบาลีไวยากรณ์และนำหลักบาลีไวยากรณ์เพื่อการแต่งภาษาบาลีและการแปลภาษาบาลีทั้งโดยอรรถและโดยพยัญชนะให้ถูกต้องตามหลักภาษา และความสัมพันธ์ของบทในประโยคภาษาบาลี

### วัตถุประสงค์

#### ก. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

หลังเรียนจบรายวิชานี้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

นิสิตศึกษารายวิชานี้จบแล้วสามารถ

๑. รู้และเข้าใจความหมาย ความสำคัญและคุณประโยชน์ของภาษาบาลีได้
๒. อธิบายกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ภาษาบาลีได้
๓. ถ่ายทอดความรู้เรื่องหลักไวยากรณ์ภาษาบาลีให้ผู้อื่นเข้าใจได้
๔. อธิบายความต่างกันระหว่างภาษาบาลีกับภาษาอื่น ๆ ได้
๕. รู้และเข้าใจหลักไวยากรณ์เพื่อการแต่งแปลบาลี
๖. รู้และเข้าใจประโยค และความสัมพันธ์ของบทในประโยคภาษาบาลี
๗. รู้และเข้าใจหลักการแปลและการแต่งบาลี

#### ข. วัตถุประสงค์เชิงคุณธรรม

๑. เห็นคุณค่าของภาษาบาลีในฐานะภาษาที่สื่อหรือถ่ายทอดแนวคิดของศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประเพณีที่ฝังงมในเอเชียตะวันออกเฉียง
๒. ตระหนักถึงคุณค่าของภาษาบาลีในฐานะเป็นภาษาที่บันทึกคัมภีร์พระพุทธศาสนา
๓. เกิดความสำนึกที่จะดำรงคุณค่าของวรรณคดีบาลีให้อยู่คู่พระพุทธศาสนาและสังคมไทย

### ๒. วัตถุประสงค์ในการการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

๑. กำลังดำเนินการทำสื่อการเรียนการสอนโดย e-learning
๒. เปลี่ยนแปลงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักฐานเชิงประจักษ์
๓. เพื่อให้มีการอนุรักษ์ส่งเสริม การศึกษาภาษาบาลี
๔. เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของภาษาบาลี
๕. ให้มีความซาบซึ้งในภูมิปัญญาของปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา

## หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

### ๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักษรวิธี วจีวิภาค และหลักการแต่ง-แปลบาลีเบื้องต้น

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	เฉพาะรายบุคคล	ไม่มี	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (๙๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา)
<b>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- อาจารย์ประจำวิชา ให้คำปรึกษาผ่านโปรแกรมโทรศัพท์มือถือ (Line)</li> <li>- มุมแนะนำ ห้อง ๑๐๔ ชั้น ๑ อาคาร ๑๐๐ สมเด็จพระพุทธาจารย์ (อจ อาสภมหาเถร)</li> <li>- อาจารย์ประจำวิชา จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกวันจันทร์ เวลา ๑๕.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. ณ ห้อง ๑๐๔ ชั้น ๑ อาคาร ๑๐๐ สมเด็จพระพุทธาจารย์ (อจ อาสภมหาเถร) (เฉพาะรายที่ต้องการ)</li> <li>- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์ มจร. วิทยาเขตขอนแก่น หรือที่สำนักงาน</li> </ul>			

### หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

#### ๔.๑ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านบุคลิกภาพ	- มีการสอดแทรกเรื่องการสำรวจในสมณภาวะ การครองจีวรหรือการแต่งกาย การเข้าสังคมและศาสนพิธี เทคนิคการเจรจาสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการวางตัวในการทำงานในบางรายวิชาที่เกี่ยวข้องและในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา
ด้านภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบตลอดจนวินัยในตนเอง	- กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนิสิตต้องทำงานเป็นกลุ่ม และมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มในการทำรายงานตลอดจน กำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรายงานเพื่อเป็นการฝึกให้นิสิตได้สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี - มีกิจกรรมนิสิตที่มอบหมายให้นิสิตหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรมเพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ - มีกติกาส่งเสริมสร้างวินัยในตนเอง เช่น การเข้าเรียนตรงเวลา เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เสริมสร้างความกล้าในการแสดงความคิดเห็น
จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	- มีการให้ความรู้แก่นิสิตในการนำเอาความรู้ทางด้านภาษาบาลีไปใช้ในการทำงานที่จะทำให้นิสิตอยู่ร่วมกับคนอื่นและคนในสังคมได้

๔.๒ การพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละด้าน (จาก มคอ. ๒ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

๑.ทักษะด้าน คุณธรรมจริยธรรม			๒.ทักษะด้าน ความรู้			๓.ทักษะทาง ปัญญา			๔.ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ			๕.ทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ		
๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○

๔.๒.๑ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม
<p><b>ความรับผิดชอบหลัก</b></p> <p>(๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศ ตนเพื่อพระพุทธศาสนา</p> <p><b>ความรับผิดชอบรอง</b></p> <p>(๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละ เพื่อส่วนรวม</p> <p>(๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความ เป็นมนุษย์ และรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น</p>	<p>๑) ขณะบรรยาย หรือทำกิจกรรมใดๆ ผู้บรรยายจะสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะและการ เสียสละเพื่อส่วนรวม</p> <p>๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน</p> <p>๒) ยกกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหา ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม จิต สาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวมให้ นิสิตแสดงความคิดเห็นในการ แก้ปัญหา</p>	<p>๑) ประเมินโดยผู้สอนและเพื่อน สังเกตพฤติกรรมผู้เรียน</p> <p>๒) ประเมินจากผลงานและความ รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>๓) ประเมินคุณธรรมจริยธรรมของ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาโดย หน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต</p>

๔.๒.๒ ทักษะด้านความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ ด้านความรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ด้านความรู้
<p><b>ความรับผิดชอบหลัก</b></p> <p>(๑) มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา</p> <p><b>ความรับผิดชอบรอง</b></p> <p>(๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล</p> <p>(๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ใน การดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้</p>	<p>๑) บรรยาย</p> <p>๒) มอบหมายให้นำความรู้ที่ได้ไป ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน ๑ เรื่อง</p> <p>๓) กิจกรรมในชั้นเรียน</p> <p>๔) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ ปัญหา</p> <p>๕) สอนโดยใช้กรณีศึกษา</p> <p>๖) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ</p>	<p>๑) สอบ</p> <p>๒) สมุดบันทึก</p> <p>๓) รายงาน</p> <p>๔) การสังเกตพฤติกรรม</p>

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้
อย่างต่อเนื่องเปลี่ยนแปลงทั้งของไทยและของโลก	๗) เรียนรู้แบบร่วมมือ	

#### ๔.๒.๓ ทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา
<b>ความรับผิดชอบหลัก</b> (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน <b>ความรับผิดชอบรอง</b> (๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ ๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา ๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ ๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ ๕) ศึกษาดูงาน	๑) ประเมินจากผลงานและการของผู้เรียนที่เกิดจากการใช้กระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และนำเสนออย่างเป็นระบบ ๒) ประเมินผลจากข้อสอบกลางภาค / ปลายภาค ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนตอบโดยการคิดวิเคราะห์ ด้วยการนำความรู้ทางหลักการ ทฤษฎีไปประยุกต์เพื่อแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมมีเหตุผล

#### ๔.๒.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
<b>ความรับผิดชอบหลัก</b> (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล <b>ความรับผิดชอบรอง</b> (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	๑) มอบหมายงานให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ความรับผิดชอบและการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ๒) กำหนดกิจกรรมแบ่งกลุ่มตอบคำถามในชั้นเรียน	๑) ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนระหว่างการเรียนรู้ การสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน ๒) ประเมินจากผลงานของผู้เรียนที่นำเสนอตามที่ได้รับมอบหมาย

๔.๒.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
<p><b>ความรับผิดชอบหลัก</b></p> <p>(๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน</p> <p><b>ความรับผิดชอบรอง</b></p> <p>(๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์ เชิงตัวเลขได้</p> <p>(๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>๑) มอบหมายกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสืบค้นสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ</p> <p>๒) มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ</p>	<p>๑) ประเมินจากความสามารถในการนำเสนอต่อชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๒) ประเมินจากผลงานตามกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ผู้สอนมอบหมาย</p>

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	<p><b>คำชี้แจง</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ชี้แจงแนวการเรียนรู้การสอน</li> <li>- แจงจุดประสงค์รายวิชา</li> <li>- แนะนำแหล่งค้นคว้าและเอกสาร</li> </ul> <p><b>บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษาบาลี</b></p> <p>๑.๑ ความหมายและความสำคัญของภาษาบาลี</p> <p>๑.๒ การเขียนและการอ่านภาษาบาลี</p>	๓	<ul style="list-style-type: none"> <li>- แนะนำ ชี้แจง อธิบาย รายวิชา และแผนการสอน เอกสารประกอบการเรียนการสอน</li> <li>- บอกแหล่งค้นคว้าข้อมูล/แนะนำวิธีการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ การทำเอกสารสำหรับการนำเสนอ การใช้โปรแกรมนำเสนอข้อมูล</li> <li>- ศึกษาจากปัญหา</li> </ul> <p>โครงการ Problem base Learning</p>	พระมหาอิวัฒน์ ภัทรกวี

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๒	<b>บทที่ ๒ อักษรวิธ</b> ๒.๑ อักษรในภาษาบาลี ๒.๒ ฐานกรณ์ของอักษร ๒.๓ อักษรที่เกิดในฐานเดียว ๒.๔ อักษรเกิดในสองฐาน ๒.๕ เสียงอักษร ๒.๖ พยัญชนะสังโยค	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา - การเรียนการสอนแบบ e-Learning ระบบ Google Classroom และระบบออนไลน์อื่นๆ ตามความเหมาะสม	พระมหาอิวัฒน์ ภัทรกวี
๓	<b>บทที่ ๓ สนธิ</b> ๓.๑ สระสนธิ ๓.๒ พยัญชนะสนธิ ๓.๓ นิคหิตสนธิ	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา - การเรียนการสอนแบบ e-Learning ระบบ Google Classroom และระบบออนไลน์อื่นๆ ตามความเหมาะสม	พระมหาอิวัฒน์ ภัทรกวี
๔	<b>บทที่ ๔ นามศัพท์</b> ๔.๑ นามนาม ๔.๒ คุณนาม ๔.๓ สัพพนาม ๔.๔ องค์ประกอบของนามศัพท์ - ลิงค์ - วจนะ - วิภัติ - आयตนิบาต - การันต์ ๔.๕ การแจกนามศัพท์ - การแจกนามศัพท์ในปุงลิงค์ - การแจกนามศัพท์ในอิตถิลิงค์ - การแจกนามศัพท์ในนปุงสกลิงค์	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา - การเรียนการสอนแบบ e-Learning ระบบ Google Classroom และระบบออนไลน์อื่นๆ ตามความเหมาะสม	พระมหาอิวัฒน์ ภัทรกวี

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๕	<b>บทที่ ๕ กติปยศัพท์</b> ๕.๑ การแจกกติปยศัพท์ ๕.๒ การแจกสังขยา ๕.๓ การแจกสัพพนาม	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา - การเรียนการสอนแบบ e-Learning ระบบ Google Classroom และระบบออนไลน์อื่นๆ ตามความเหมาะสม	พระมหาอิวัฒน์ ภัทรกวี
๖	<b>บทที่ ๖ อพยยศัพท์</b> ๖.๑ อุปสัค ๖.๒ นิบาต ๖.๓ ปัจจัย	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา - การเรียนการสอนแบบ e-Learning ระบบ Google Classroom และระบบออนไลน์อื่นๆ ตามความเหมาะสม	พระมหาอิวัฒน์ ภัทรกวี
๗	<b>บทที่ ๗ อาชยาต</b> ๗.๑ องค์ประกอบของอาชยาต ๘ อย่าง -วิภัตติ, กาล, บท -วจนะ, บุรุษ, ธาตุ -วากจ, ปัจจัย	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา - การเรียนการสอนแบบ e-Learning ระบบ Google Classroom และระบบออนไลน์อื่นๆ ตามความเหมาะสม	พระมหาอิวัฒน์ ภัทรกวี
๘	<b>สอบกลางภาค</b>	๓	- <b>ข้อสอบ</b>	
๙	<b>บทที่ ๙ กิริยาภิตก์</b> ๙.๑ องค์ประกอบของกิริยาภิตก์ -วิภัตติ, กาล, ปัจจัย ๙.๒ การแจกธาตุลงในกิตปัจจัย ๙.๓ การแจกธาตุลงในกิตปัจจัย ๙.๔ การแจกธาตุลงในกิตปัจจัย	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา - การเรียนการสอนแบบ e-Learning ระบบ Google Classroom	พระมหาอิวัฒน์ ภัทรกวี



สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
			และระบบออนไลน์อื่นๆ ตามความเหมาะสม	
๑๐	<b>บทที่ ๑๐ นามกิตก์</b> ๑๐.๑ สาธนะ ๑๐.๒ ปัจจัยแห่งนามกิตก์ ๑๐.๓ วิเคราะห์ในกิตปัจจัย ๑๐.๔ วิเคราะห์ในกิจปัจจัย ๑๐.๕ วิเคราะห์ในกิตกิจปัจจัย	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา - การเรียนการสอนแบบ e-Learning ระบบ Google Classroom และระบบออนไลน์อื่นๆ ตามความเหมาะสม	พระมหาอธิวัฒน์ ภาทรกวี
๑๑	<b>บทที่ ๑๑ สมาส</b> ๑๑.๑ กัมมธารยสมาส ๑๑.๒ ทิคุสมาส ๑๑.๓ ตัปปุริสสมาส ๑๑.๔ ทวันทสมาส ๑๑.๕ อัพยยีภาวสมาส ๑๑.๖ พหุพพิหิสมาส	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา - การเรียนการสอนแบบ e-Learning ระบบ Google Classroom และระบบออนไลน์อื่นๆ ตามความเหมาะสม	พระมหาอธิวัฒน์ ภาทรกวี
๑๒	<b>บทที่ ๑๒ ตัทธิต</b> ๑๒.๑ สามัญญัตตัทธิต ๑๓ - โคตตตัทธิต - ตรัตยาที่ตัทธิต - ราคาที่ตัทธิต - ชาตาทัทธิต - สมุหตัทธิต - ฐานตัทธิต - พหุลตัทธิต - เสฏฐตัทธิต - ตัทสสัตถิตตัทธิต - ปกติตตัทธิต - สังขยาตัทธิต	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่ม จากกรณีศึกษา - การเรียนการสอนแบบ e-Learning ระบบ Google Classroom และระบบออนไลน์อื่นๆ ตามความเหมาะสม	พระมหาอธิวัฒน์ ภาทรกวี

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ปุณต์ทิต</li> <li>- วิภาคต์ทิต</li> <li>๑๒.๒ ภาวต์ทิต</li> <li>๑๒.๓ อพยยศัพท์</li> </ul>			
๑๓	<p><b>บทที่ ๑๓ หลักไวยากรณ์เพื่อการ แต่ง-แปลบาลี</b></p> <p>๑๓.๑ ประโยคในภาษาบาลี</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ประโยคที่จัดตามโครงสร้างทางไวยากรณ์</li> <li>- ประโยคที่จัดตามเนื้อหา</li> <li>- ประโยคที่จัดตามหลักสัมพันธ์</li> </ul> <p>๑๓.๒ ความสัมพันธ์ของบทในประโยค</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ความสัมพันธ์ระหว่างบทประธานกับบทขยายประธาน</li> <li>- ความสัมพันธ์ระหว่างบทประธานกับบทกิริยาในระหว่าง</li> <li>- ความสัมพันธ์ระหว่างบทประธานกับบทกิริยาในคุมพากย์</li> <li>- ความสัมพันธ์ระหว่างบทกรรมกับบทกิริยา</li> </ul> <p>๑๓.๓ หลักสัมพันธ์</p>	๓	<ul style="list-style-type: none"> <li>- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา</li> <li>- การเรียนการสอนแบบ e-Learning ระบบ Google Classroom และระบบออนไลน์อื่นๆ ตามความเหมาะสม</li> </ul>	พระมหาอิวัฒน์ ภัทรกวี
๑๔	<p><b>บทที่ ๑๔ หลักการแปลบาลี</b></p> <p>๑๔.๑ ประเภทการแปล</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- การแปลโดยพยัญชนะ</li> <li>- การแปลโดยอรรถ</li> </ul> <p>๑๔.๒ หลักการแปลและลำดับการแปลบาลี</p> <p>๑๔.๓ หลักการแปลประโยคเลขนอก-เลขใน</p> <p>๑๔.๔ หลักการแปลประโยคอุปมา-</p>	๓	<ul style="list-style-type: none"> <li>- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา</li> <li>- การเรียนการสอนแบบ e-Learning ระบบ Google Classroom และระบบออนไลน์อื่นๆ ตามความเหมาะสม</li> </ul>	พระมหาอิวัฒน์ ภัทรกวี

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	อุปไมย			
๑๕	บทที่ ๑๕ หลักการแต่งบาลี ๑๕.๑ หลักการเรียงนิบาต ๑๕.๑ หลักการเรียงบทนามนาม ๑๕.๑ หลักการเรียงบทวิเสสนะ ๑๕.๑ หลักการเรียงบทกิริยา ๑๕.๑ หลักการวางบทกิริยาวิเสสนะ ๑๕.๑ หลักการเรียงวิกิตักัดตา	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - การเรียนการสอนแบบ e-Learning ระบบ Google Classroom และระบบออนไลน์อื่นๆ ตามความเหมาะสม	พระมหาอชิวัฒน์ ภัทรกวี
๑๖	สอบปลายภาค	๓	- ข้อสอบ	

## ๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	ลำดับที่ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	๔.๒.๒ (๑)	สอบกลางภาค	๘	๒๐ %
	๔.๒.๓ (๑)	สอบปลายภาค	๑๖	๒๐ %
๒	๔.๒.๑ (๑)	วิเคราะห์กรณีศึกษา คำนวณว่า การนำเสนอรายงาน	ตลอดภาคการศึกษา	๕๐ %
	๔.๒.๒ (๑)	การทำงานและผลงาน		
	๔.๒.๓ (๑)	การส่งงานตามที่มอบหมาย		
	๔.๒.๕ (๒)	ทดสอบย่อยแต่ละบท		
๓	๔.๒.๑ (๑)	การเข้าชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐ %
	๔.๒.๔ (๒)	การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน		
	๔.๒.๕ (๒)	เรียน		

## หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

### ๑. เอกสารและตำราหลัก

พระเทพปริยัติโมลี. (๒๕๖๐). **หลักสูตรบาลีไวยากรณ์และหลักสัมพันธ์**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพฯ: สำนักเรียน วัดโมลีโลกยาราม.


<p>พระมหาดิพิงศ์ อุตตมปโย. (๒๕๕๖). <b>ไวยากรณ์บาลีเบื้องต้น พื้นฐานเพื่อการศึกษาภาษาบาลีเป็นประเพณีของชาวไทย</b>. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ: มหาบาลีวิซชาลัย.</p> <p>พระมหานิยม อุตตโม. (๒๕๔๔). <b>หลักสูตรย่อบาลีไวยากรณ์</b>. พิมพ์ครั้งที่ ๔. ขอนแก่น: หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.</p>
<p><b>๓. เอกสารและข้อมูลสำคัญ</b></p> <p>กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า. (๒๕๔๗). <b>บาลีไวยากรณ์วชิวิภาค ภาคที่ ๒ นามและอักษยศัพท์</b>. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.</p> <p>กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า. (๒๕๔๗). <b>บาลีไวยากรณ์วชิวิภาค ภาคที่ ๒ อาขยาดและกิตก์</b>. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.</p> <p>กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า. (๒๕๔๗). <b>บาลีไวยากรณ์วชิวิภาค ภาคที่ ๒ สมาสและทัทธิ</b>. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.</p> <p>กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า. (๒๕๔๗). <b>บาลีไวยากรณ์วชิวิภาค ภาคที่ ๒ สมัญญาธิธานและสนธิ</b>. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.</p> <p>พระมหานิยม อุตตโม. (๒๕๔๗). <b>บันทึกบทเรียนบาลีไวยากรณ์</b>. ขอนแก่น: หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.</p>
<p><b>๔. เอกสารและข้อมูลแนะนำ</b></p> <p>เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อในรายวิชา เช่น google, wikipedia, คัมภีร์อภิธานปิปปิกา และคัมภีร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง, คำอธิบายศัพท์เฉพาะทางภาษาบาลี</p>

### หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p><b>๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา</b></p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน</li> <li>การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน</li> <li>แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา</li> <li>ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษา</li> </ul>
<p><b>๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน</b></p> <p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน</li> <li>ผลการสอบ</li> <li>การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้</li> </ul>
<p><b>๓. การปรับปรุงการสอน</b></p> <p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหา</p>

<p>ข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้</p> <p>สัมมนาการจัดการเรียนการสอน</p> <p>การวิจัยในและนอกชั้นเรียน</p>
<p><b>๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา</b></p> <p>ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้</p> <p>การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร</p> <p>มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม</p>
<p><b>๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา</b></p> <p>จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้</p> <p>ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔ เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือนวัตกรรมใหม่ๆ</p>

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา/อาจารย์ผู้บรรยาย พระมหาอิทธิวัฒน์ ภัทรกวี

ลงชื่อ  วันที่รายงาน ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร พระมหาภิรัฐภรณ์ อัสมาลี, ผศ.ดร.

ลงชื่อ \_\_\_\_\_ วันที่รับรายงาน ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕